

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pangalan: _____

Pangkat: _____ **Guro:** _____

Aralin 5

INTERAKSIYON NG DEMAND AT SUPPLY

MELC: Naipaliliwanag ang interaksyon ng demand at suplay sa kalagayan ng presyo at ng Pamilihan

Inaasahan

Ang modyul na ito ay ginawa upang makita ang interaksyon ng demand at supply bilang isang mahalagang salik sa pagtugon ng pangangailangan tungo sa pagtamo ng pambansang kaunlaran. Pagkatapos basahin ang modyul na ito inaasahang:

1. Maipapaliwanag ang Interaksyon ng *demand* at *supply* sa kalagayan ng presyo at ng Pamilihan;
2. Masusuri ang mga epekto ng *shortage* at *surplus* sa presyo at dami ng produkto at serbisyo sa pamilihan; at
3. Maimumungkahi ang paraan ng pagtugon/kalutasan sa mga suliraning dulot ng kakulangan at kalabisan.

Paunang Pagsusulit

Isulat sa sagutang papel ang titik ng tamang sagot.

1. Nagaganap ang ekwilibriyo sa pamilihan kapag sa iisang presyo pantay ang dami ng quantity demanded sa quantity supplied. Sa kalagayang ito, ano ang implikasyon ng pagkakaroon ng ekwilibriyo sa pamilihan?
  - a. Sa presyong ekwilibriyo, parehong masaya ang konsyumer at prodyuser sapagkat ang dami ng nais bilhin ng mga konsyumer ay kasindami ng nais ibenta ng mga prodyuser.
  - b. Sa presyong ito, may labis na quantity supplied sapagkat maaaring magtaas ng presyo ang mga prodyuser upang tumaas ang kita.
  - c. Sa presyong ito, parehong nasiyahan ang konsyumer at prodyuser sapagkat tumaas man ang presyo, kaunti na lamang ang bibilhin ng mga konsyumer.
  - d. Sa presyong ito, hindi masaya ang konsyumer dahil ang labis na quantity demanded ay hindi napupunan ng labis na quantity supplied.

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

2. Ang iyong paaralan ay may 20 guro dahil sa dami ng mag-aaral, nangangailangan pa sila ng mga karagdagang guro. Anong tawag sa pangangailangang ito?
  - a. suplay   b. demand   c. kakapusan   d. kakulangan
3. Ang Thor's Marketing ay nangunguna sa paggawa ng mga dekalidad na itak at mga metal dahil sa sobra ang dami o suplay na ginawa nila, nagkaroon ng suliranin. Ano ang maaring mangyari?
  - a. Wala ng bibili   c. Magkakaroon ng shortage o kakulangan
  - b. Malulugi ang kompanya   d. Magkakaroon ng suliranin sa kalabisan o surplus
4. Si Aling Nena ay gumagawa ng bilao na maganda ang kalidad at mabenta sa merkado, ngunit hindi siya makapagsuplay ng maayos dahil siya lamang mag isa ang gumagawa nito. Ano ang maaaring mangyari?
  - a. Magkakaroon ng surplus dahil wala siyang katulong sa paggawa.
  - b. Magkakaroon ng shortage dahil siya lang ang gumawa.
  - c. Scarcity o kakulangan
  - d. Magkakaroon ng kalabisan sa produksiyon.
5. Tumutukoy ito sa punto sa pinagsamang kurba ng demand at suplay na magkasalubong; o punto kung saan ang quantity demanded at quantity supplied ay pantay o magkapareho.
  - a. Ekwilibriyo   c. Surplus / kalabisan
  - b. Disekwilibriyo   d. Shortage / kakulangan
6. Ano ang kondisyon na kung saan nagkaruon ng pagtaas ng presyo ng face mask dulot ng pagtaas ng demand sa panahon ng pandemiya?
  - A. kalabisan   B. Kakulangan   C. Kasapatan   D. Disekwilibriyo
7. Alin ang tamang paglalarawan graph para sa talahanayang ito?

Presyo (P)	QS
10	14
9	12
8	10

  - A. graph na nagpapakita ng isang supply curve
  - B. graph na nagpapakita ng isang demand
  - C. graph na nagpapakita ng pababang supply curve (dalawang linya na ang arrow ay pababa)
  - D. graph na nagpapakita ng pataas na supply curve (dalawang linya na ang arrow ay pataas)
8. Ito ay nagreresulta sa isang kondisyon ng disekwilibriyo maliban kung may:
  - a. labis na suplay   c. kakulangan sa suplay
  - b. labis na demand   d. sapat na suplay upang tugunan ang demand.
9. Ito ay nagpapakita ng ekwilibriyo sa pamilihan.
  - a. $Q_d = Q_s$ b. $MC = MR$ c. ekwilibriyong dami   d. ekwilibriyong presyo
10. Sa sobrang init ng panahon, naging matumal ang benta ng lugaw ni Aling Rosa. Ano ang isinasaad ng sitwasyon?
  - a. surplus   b. ekwilibriyo   c. shortage   d. scarcity

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Balik-tanaw

Panuto: Isulat sa patlang ang titik ng salik ng supply na tinutukoy ng sumusunod:

a. panahon/klima	b. kagastusan	c. subsidy
d. ekspektasyon	e. teknolohiya	f. dami ng nagtitinda
g. presyo ng ibang produkto		

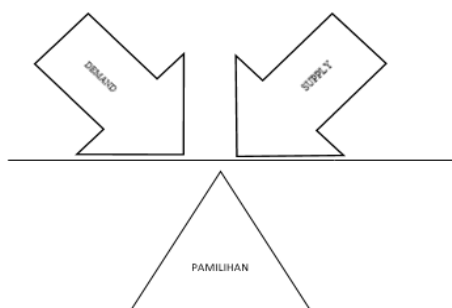
- _____ 1. Pinaplano na singilan ng buwis ang mga magsasaka at tindera.
- _____ 2. Ibinalita ng weather forecaster na may darating na super typhoon sa bansa.
- _____ 3. May inangat na modernong makinarya para sa pagsasaka.
- _____ 4. May nagaganap na kaguluhang pampolitikal sa isang bansa.
- _____ 5. Inaprobahan ang dagdag na sahod ng mga manggagawa.
- _____ 6. Mahaba ang panahon ng tag-ulan ngayon bunga ng *climate change*.
- _____ 7. Maraming magsasaka at tindera ang tumanggap ng tulong pampinansiyal mula sa Pamahalaan.
- _____ 8. Uso ang produktong pakwan kapag panahon ng tag-init.
- _____ 9. Mataas ang presyo ng sampalok na ginagamit sa pagluluto ng sinigang.
- _____ 10. Biglang sumiklab ang kaguluhan sa isang bansa sa Middle East.

Pagpapakilala ng Aralin

SURIIN NATIN!

Suriin ang ilustrasyon at sagutan ang mga Pamprosesong Tanong:

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang kaisipang ipinahihiwatig ng ilustrasyon?
2. Ano ang kaugnayan ng *demand*, *supply* at pamilihan sa isa't isa?

Paano ka makakatulong upang maging balanse ang pamilihan?

ANG EKWILIBRIYO SA PAMILIHAN

Ayon kay Nicholas Gregory Mankiw (2012) sa kaniyang aklat na *Essentials of Economics*, kapag nagaganap ang ekwilibriyo ay nagtatamo ng kasiyahan ang parehong konsyumer at prodyuser. Ang konsyumer ay nabibili ang kanilang nais at ang mga prodyuser naman ay nakapagbebenta ng kanilang mga produkto.

Ang ekwilibriyo ay isang kalagayan sa pamilihan na ang dami ng handa at kayang bilhing produkto o serbisyo ng mga konsyumer at ang handa at kayang ipagbiling produkto at serbisyo ng mga prodyuser ay pareho ayon sa presyong kanilang pinagkasunduan. Ekwilibriyong presyo ang tawag sa pinagkasunduang presyo ng konsyumer at prodyuser at ekwilibriyong dami naman ang tawag sa napagkasunduang bilang ng mga produkto o serbisyo.

Ipagpalagay natin ang halimbawang ito. Si Corazon ay nagmamay-ari ng isang maliit na tindahan malapit sa paaralan. Kamakailan lamang ay napag-isipan niyang magtinda ng isang bagong produkto - ang home-made niyang kendi. Sa unang araw, gumawa siya ng 50 kendi at ibinenta sa halagang limang piso kada piraso. Nalungkot siya dahil maraming natira sa kaniyang mga paninda. Si Maria, ang kaniyang suki, ay bumili lamang ng 10 piraso. Nagkaroon ng labis na 40 piraso. Dahil sa kalabisan, binabaan niya ang presyo ng mga ito sa halagang dalawang piso. Sa pagbaba ng presyo, naging maganda ang pagtugon ni Maria. Sa mababang halaga, 40 piraso ang nais at handang bilhin ni Maria ngunit 20 pirasong kendi lamang ang handa at kayang ipagbili ni Corazon. Dahil sa labis na demand, nahikayat siyang dagdagan ang ipagbibiling kendi ngunit sa mas mataaas na presyo.

Mula sa dating Php2, tumaas ang presyo sa Php3. Nabawasan ang quantity demanded mula 40 piraso papuntang 30. Sa kabilang banda, ang quantity supplied mula 20 piraso ay naging 30. Mapapansin sa halimbawa na pantay o balanse ang quantity demanded at quantity supplied sa presyong Php3. Ang pangyayaring ito ay nagpapakita ng ekwilibriyo.

Ang ekwilibriyo sa pamilihan ay ang punto kung saan ang quantity demanded at quantity supplied ay pantay o balanse. Upang lubos na maunawaan ang konseptong ito, gamiting gabay ang graphic organizer. Tandaan na nagkakaroon lamang ng ekwilibriyo sa pamilihan kung balanse ang parehong dami ng supply at dami ng demand at nagaganap ito sa isang takdang presyo. Kapag alinman sa dalawang panig ang naging mas malaki o mas maliit ang bilang, hindi na ito magiging balanse.

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Market Schedule para sa Kendi		
Quantity Demanded (Qd)	Presyo (P)	Quantity Supplied (Qs)
10	5	50
20	4	40
30	3	30
40	2	20
50	1	10
60	0	0

A

B

C

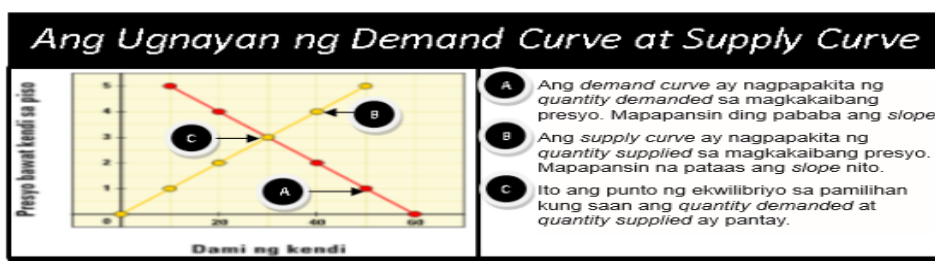
Sa presyong tatlong piso, ang *quantity supplied* at *quantity demanded* ay pantay. ($Q_d = Q_s$)

Sa presyong mas mataas sa tatlong piso, mas maliit ang *quantity demanded* kaysa sa *quantity supplied*. ($Q_d < Q_s$)

Sa presyong mas mababa sa tatlong piso, mas malaking *quantity demanded* kaysa sa *quantity supplied*. ($Q_d > Q_s$)

Ipinapakita lamang ng karanasan ni Corazon at ni Maria kung paanong ang batas ng demand at batas ng supply ay nagkakaroon ng interaksyon sa pamilihan. Gusto niyang mag-alok ng mas maraming kendi kapag tumataas ang presyo. Sa kabilang banda, mas maraming kendi ang nais at handang bilhin ni Maria sa mababang presyo ngunit hindi naman siya nakahandang bumili ng mga ito sa mataas na presyong nais ni Corazon.

Upang lubos na maunawaan ang interaksyon ng demand at supply, ating suriin ang graph. Ang vertical na axis ay nagpapakita ng presyo ng kendi. Ang horizontal na axis naman ay nagpapakita ng dami ng kendi. Ang demand curve (D) ay nai-plot gamit ang presyo at ang quantity demanded (hanay 2 at 3). Ang supply curve (S) ay nai-plot gamit ang presyo at quantity supplied (hanay 1 at 3).

Maaari ring makuha ang ekwilibriyo sa pamamagitan ng paggamit ng demand at supply function. Ipinaliwanag sa nakaraang aralin na may inverse o magkasalungat na ugnayan ang presyo at quantity demand. Ibig sabihin, sa bawat pagtaas ng presyo (P) ay siya namang pagbaba ng dami ng demand o quantity demanded (Qd). Ang bawat pagbaba ng presyo nito ay nangangahulugan naman ng pagtaas ng quantity demanded. Gamit ang konseptong ito, masasabing ang Qd ay isang dependent variable samantalang ang P naman ay isang independent variable. Ipagpalagay natin ang equation na $Q_d = 60 - 10P$.

Sa kabilang banda, magugunitang may positibong ugnayan ang presyo at supplied. Ang pagbabago sa presyo (P) ay nakaaapekto sa dami ng supply o quantity supplied (Qs). Samakatwid, ang anumang pagtataas ng presyo ay nangangahulugan din ng pagtaas ng quantity supplied. Ang pagbaba naman ng presyo ay nangangahulugan din ng pagbaba ng dami ng supply nito. Ipagpalagay natin ang mathematical equation na $Q_s = 0 + 10P$.

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Sa pamamagitan ng mathematical equation na ito ay maaari na nating makuha ang ekwilibriyo. Una munang alamin ang halaga o presyo (P) gamit ang demand at supply function. Pagkatapos ay ihalili ang value ng P sa demand at supply function. Ang mga makukuhang sagot ang siyang tumutugon sa ekwilibriyong dami nito.

Ang kompyutasyon na nasa talahanayan sa ibaba ay nagpapakita kung papaano makukuha ang ekwilibriyong presyo at quantity.

Qd = 60 - 10P	Qs = 0 + 10P	
$Q_s = Q_d$ $0 + 10P = 60 - 10P$ $10P + 10P = 60 - 0$ $\frac{20P}{20} = \frac{60}{20}$ $P = 3$	$Q_d = 60 - 10P$ $= 60 - 10(3)$ $= 60 - 30$ $= 30$	$Q_s = 0 + 10P$ $= 0 + 10(3)$ $= 0 + 30$ $= 30$
Ekwilibriyong Presyo (P*)= 3	Ekwilibriyong Dam (Q*)= 30	

Gawain

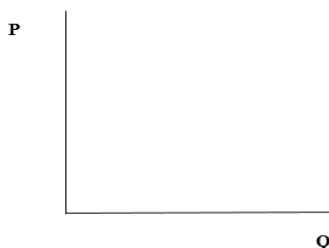
Gawain A SUBUKIN NATIN!

Buuin ang talahanayan sa ibaba gamit ang demand at supply functions.

	Qd = 150 - P	Qs = -60 + 2P
Presyo (P)	Dami ng Demand (Qd)	Dami ng Supply (Qs)
40	110	
55		
	80	
	65	110
100		

Gawain B

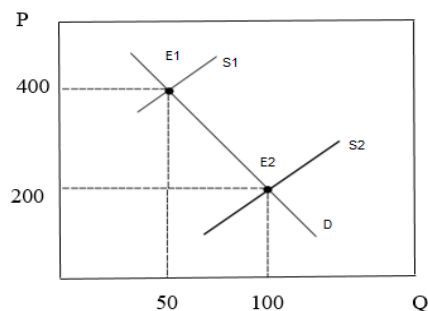
Gamitin ang nagawang iskedyul (talahanayan) sa Gawain 4A upang makalikha ng graph na nagpapakita ng interaksyon ng *demand* at *supply*

Gawain C: TANONG AT SAGOT

Panuto: Suriin ang graph at sagutin ang mga tanong.

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Ibigay ang wastong sagot.

1. Bakit lumipat ang punto ng ekwilibriyo mula E 1? _____
2. Alin sa mga ito ang sanhi ng paglipat ng *supply curve*? _____
  - a. tumaas ang sahod ng mga manggagawa
  - b. mababa ang gastusin sa produksiyon
  - c. nagkaroon ng kalamidad
3. Magkano ang unang presyong ekwilibriyo? _____
4. Ilan ang nadagdag sa *supply*? _____
5. Bakit nagawang ibaba ang presyo at dagdagan ang *supply*? _____
6. Ano ang ipinakikita ng paglipat ng *supply curve*? _____
7. Bakit hindi lumipat ang *demand curve*? _____
8. Ilan ang ekwilibriyong dami sa presyong ₱ 200? _____
9. Nakinabang ba ang mamimili sa nangyari sa pamilihan? Paano? _____
10. Magkano ang ibinaba ng presyo? _____

Ang Interaksiyon ng demand at supply ay naglalarawan ng pagkakasundo ng mamimili at prodyuser ukol sa ekwilibriyong dami na nagaganap sa pamilihan. Ang pamilihan ay sumisigla dahil sa pagkakasundo ng dalawang aktor ng pamilihan ang demand at supply.

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

Pag-alam sa Natutuhan

Ilahad ang pagpapaliwanag sa mga tanong batay sa iyong kaalamang natamo.

1. Bakit kailangan ang pagkakasundo ng mamimili at tindera?
_____
2. Paano nagkakaroon ng surplus at shortage sa pamilihan lalo na ngayon sa panahon ng pandemiya?
_____
3. Paano ka makakatulong upang maiwasan ang shortage at surplus na nagdudulot ng masamang epekto sa tao at pamilihan?
_____
4. Dapat bang pansariling interes ang pairalin ng mga negosyante sa pagtaas ng presyo ng mga produkto lalo na sa kasalukuyang panahon na marami ang nawalan ng trabaho dulot ng COVID19?
_____
5. Sa pabago-bagong presyo ng produktong petrolyo, tunay bang may pagkakasundo ang prodyuser at mamimili o wala lamang *choice* ang mga mamimili?
_____
_____

Panghuling Pagsusulit

Isulat sa sagutang papel ang titik na tamang sagot.

1. Alin ang tamang paglalarawan sa graph para sa talahanayang ito?

Presyo (P)	QS
10	14
9	12
8	10

- A. graph na nagpapakita ng isang supply curve
  - B. graph na nagpapakita ng isang demand curve
  - C. graph na nagpapakita ng pababang supply curve (dalawang linya na ang arrow ay pababa)
  - D. graph na nagpapakita ng pataas na supply curve (dalawang linya na ang arrow ay pataas)
2. Ito ay nagpapakita ng ekwilibriyo sa pamilihan.
    - a. $Q_d = Q_s$
    - b. $MC = MR$
    - c. ekwilibriyong dami
    - d. ekwilibriyong presyo
  3. Sa panahon ng ECQ bawal lumabas dahil dito walang gaanong mamimili. Ano ang maaaring maging epekto nito sa panindang di gaanong mahalaga ?
    - a. surplus
    - b. ekwilibriyo
    - c. shortage
    - d. scarcity

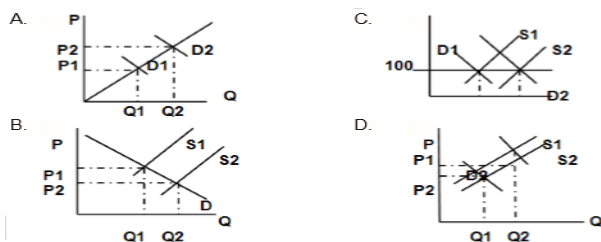
ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

4. Nagaganap ang ekwilibriyo sa pamilihan kapag sa iisang presyo pantay ang dami ng quantity demanded sa quantity supplied. Sa kalagayang ito, ano ang implikasyon ng pagkakaroon ng ekwilibriyo sa pamilihan?
  - a. Sa presyong ekwilibriyo, parehong masaya ang konsyumer at prodyuser sapagkat ang dami ng nais bilhin ng mga konsyumer ay kasindami ng nais ibenta ng mga prodyuser.
  - b. Sa presyong ito, may labis na quantity supplied sapagkat maaaring magtaas ng presyo ang mga prodyuser upang tumaas ang kita.
  - c. Sa presyong ito, parehong nasiyahan ang konsyumer at prodyuser sapagkat tumaas man ang presyo, kaunti na lamang ang bibilhin ng mga konsyumer.
  - d. Sa presyong ito, hindi masaya ang konsyumer dahil ang labis na quantity demanded ay hindi napupunan ng labis na quantity supplied.
5. Ang iyong paaralan ay may 20 guro dahil sa dami ng mag-aaral galing sa pribadong paaralan ay lumipat nangangailangan sila ng 30 guro. Ano ang tawag sa sitwasyong ito?
  - a. suplay   b. demand   c. kakapusan   d. kakulangan
6. Ang alcohol at disinfectant ay mga pangunahing gamit upang maiwasan ang COVID19 kaya maraming tao ang nag panic buying. Ang sumusunod ay maaring mangyari **MALIBAN** sa?
  - a. Maraming mag hoharding   c. Magkakaroon ng shortage o kakulangan
  - b. Tataas ang presyo   d. Magkakaroon ng ng suliranin sa kalabisan o surplus
7. Tumutukoy ito sa punto sa pinagsamang kurba ng demand at suplay na magkasalubong o punto kung saan ang quantity demanded at quantity supplied ay pantay o magkapareho.
  - a. Ekwilibriyo   b. Disekwilibriyo   c. Surplus / kalabisan   d. Shortage / kakulangan
8. Nagaganap ang ekwilibriyo sa pamilihan kapag sa iisang presyo pantay ang dami ng quantity demanded sa quantity supplied. ano ang implikasyon ng pagkakaroon ng ekwilibriyo sa pamilihan?
  - A. Sa presyong ekwilibriyo, parehong masaya ang konsyumer at prodyuser sapagkat ang dami ng nais bilhin ng mga konsyumer ay kasindami ng nais ibenta ng mga prodyuser.
  - B. Sa presyong ito, may labis na quantity supplied sapagkat maaaring magtaas ng presyo ang mga prodyuser upang tumaas ang kita.
  - C. Sa presyong ito, parehong masaya ang konsyumer at prodyuser sapagkat tumaas man ang presyo, kaunti na lamang ang bibilhin ng mga konsyumer.
  - D. Sa presyong ito, hindi masaya ang konsyumer dahil ang labis na quantity demanded ay hindi napupunan ng labis na quantity supplied.
9. (Analohiya) $Q_d > Q_s$: Shortage ; $Q_s > Q_d$: _____
  - a. Price Hike   b. Ekwilibriyo   c. Scarcity   d. Surplus

ARALING PANLIPUNAN 9- IKALAWANG KWARTER

10. May patahian si Aling Noemi ng mga kumot at punda ng unan sa Cagayan De Oro. Noon ay nakagagawa lamang siya ng 5 pirasong kumot at 10 pirasong punda ng unan sa isang araw. Ngunit nang gumamit siya ng hi-speed sewing machine ay halos magtriple ang kaniyang produksiyon kaya bumaba ang presyo. Piliin ang grapikong paglalarawan sa pagbabagong ito?

Pagninilay

Sa kasalukuyang panahon na maraming walang trabaho dulot ng pagsasara ng mga kumpanya at pagawaan dulot ng COVID19, kung ikaw ay bibigyan ng pagkakataon, ano ang mas gugustuhin mong gawin sa buhay, maging isang prodyuser ng produkto, supplier ng iba't ibang produkto, o maging isang tindera, at bakit?
